

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA w ŁODZI
ul. Piotrkowska 120
90-006 Łódź
Tel. (42) 636-36-89, Fax (42) 636-07-12
E-mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO-61 - 1(1)/15/AM

Łódź, dnia 12 lutego 2015 r.

POSTANOWIENIE Nr 1/61- 1/15

Na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50 poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 tej ustawy

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

wszczyna się z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez MetLife Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie i Reasekuracji S.A. z siedzibą w Warszawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na **zastrzeganiu we wzorach umów ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi wskaźników wykupu powodujących pomniejszenie świadczenia całkowitego wykupu o określony procent wartości jednostek zgromadzonych przez konsumenta na rachunku ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych, co może stanowić czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003 r. , Nr 153, poz. 1503 ze zm.), a tym samym stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.**

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Łodzi (dalej: Prezes Urzędu) w ramach postępowania wyjaśniającego o sygn. RŁO – 405-22/14/AM ustalił, iż MetLife Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie i Reasekuracji S.A. z siedzibą w Warszawie (dalej: MetLife) w ramach prowadzonej działalności ubezpieczeniowej zawiera z konsumentami umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Podstawą zawierania takich umów są następujące wzorce umowy:

1. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
2. „Superkapitał – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
3. „Superkapitał – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
4. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
5. „Superkapitał – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
6. „Superkapitał – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
7. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – składka jednorazowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
8. „Superkapitał - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – składka jednorazowa – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
9. „Superkapitał - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – składka jednorazowa – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
10. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
11. „Superkapitał S – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
12. „Superkapitał S – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
13. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
14. „Superkapitał S – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
15. „Superkapitał S – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
16. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,

17. „Twoja Emerytura - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
18. „Twoja Emerytura - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
19. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
20. „Twoja Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
21. „Twoja Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
22. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
23. „Nowa Emerytura – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
24. „Nowa Emerytura – Twój plan emerytalny - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
25. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
26. „Nowa Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
27. „Nowa Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
28. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ M”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
29. „MetLife Invest - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 14 kwietnia 2014 r.,
30. „MetLife Invest - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.,
31. „MetLife Invest Plus – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V1 oraz ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 14 kwietnia 2014 r.,
32. „MetLife Invest Plus – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V1 oraz ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych

- wypadków – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.,
33. „MetLife Invest Premium – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V2 oraz ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 14 kwietnia 2014 r.,
 34. „MetLife Invest Premium – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V2 oraz ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.,
 35. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa” Wariant X1, który został wprowadzony do obrotu 3 lutego 2014 r.,
 36. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa” Wariant X1, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.,
 37. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa” Wariant X2, który został wprowadzony do obrotu 3 lutego 2014 r.,
 38. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa” Wariant X2, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.

Świadczeniami MetLife z tytułu umów zawieranych według wskazanych wzorców są:

- w przypadku śmierci ubezpieczonego *świadczenie na wypadek śmierci*,
- w przypadku doręczenia do MetLife pisemnego wniosku ubezpieczającego - *świadczenie całkowitego lub częściowego wykupu*,
- w przypadku wypowiedzenia umowy przez ubezpieczającego - *świadczenie całkowitego wykupu*.

Świadczenie całkowitego wykupu równe jest iloczynowi wartości umarżanych jednostek i odpowiedniego dla okresu trwania umowy wskaźnika wykupu.

Integralną częścią umów zawieranych według powyżej wskazanych wzorców są *Tabele wskaźników wykupu*. W tabelach tych określone są wskaźniki wykupu. Wskaźniki te są różne w zależności od okresu trwania umowy. Wynoszą one:

1. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres opłacania Umowy w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

2. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.:

Okres opłacania Umowy w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

3. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania Umowy w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

4. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres opłacania Umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

5. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.:

Okres opłacania Umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%

3 i więcej	100%
------------	------

6. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania Umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

7. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – składka jednorazowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres trwania umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

8. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – składka jednorazowa – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.:

Okres trwania umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

9. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – składka jednorazowa – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który obowiązuje od 15 maja 2014 r.:

Okres trwania umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

10. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z

ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S”, który obowiązuje od 1 sierpnia 2012 r.:

Okres opłacenia Umowy w latach	Wskaźnik wykupu
3	60%
4	70%
5	80%
6	85%
7	90%
8 i więcej	100%

11. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał S – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który obowiązuje od 2 stycznia 2014 r.:

Okres opłacenia Umowy w latach	Wskaźnik wykupu
3	60%
4	70%
5	80%
6	85%
7	90%
8 i więcej	100%

12. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał S – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który obowiązuje od 15 maja 2014 r.:

Okres opłacenia Umowy w latach	Wskaźnik wykupu
3	60%
4	70%
5	80%
6	85%
7	90%
8 i więcej	100%

13. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres opłacenia Umowy w latach	Wskaźnik wykupu
3	60%
4	70%
5	80%
6	85%

7	90%
8 i więcej	100%

14. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał S – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.:

Okres opłacenia Umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
3	60%
4	70%
5	80%
6	85%
7	90%
8 i więcej	100%

15. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał S – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacenia Umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
3	60%
4	70%
5	80%
6	85%
7	90%
8 i więcej	100%

16. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
3	10%
4	20%
5	30%
6	40%
7	55%
8	70%
9	85%
10	95%
11-20	99%
21 i więcej	100%

17. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Twoja Emerytura - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym

typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
3	10%
4	20%
5	30%
6	40%
7	55%
8	70%
9	85%
10	95%
11-20	99%
21 i więcej	100%

18. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Twoja Emerytura - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
3	10%
4	20%
5	30%
6	40%
7	55%
8	70%
9	85%
10	95%
11-20	99%
21 i więcej	100%

19. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres opłacania umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
3	10%
4	20%
5	30%
6	40%
7	55%
8	70%
9	85%
10	95%
11-20	99%
21 i więcej	100%

20. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Twoja Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.:

Okres opłacania umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
3	10%
4	20%
5	30%
6	40%
7	55%
8	70%
9	85%
10	95%
11-20	99%
21 i więcej	100%

21. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Twoja Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
3	10%
4	20%
5	30%
6	40%
7	55%
8	70%
9	85%
10	95%
11-20	99%
21 i więcej	100%

22. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
3	10%
4	20%
5	30%
6	40%
7	55%
8	70%
9	85%

10	95%
11-20	99%
21 i więcej	100%

23. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Nowa Emerytura – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
3	10%
4	20%
5	30%
6	40%
7	55%
8	70%
9	85%
10	95%
11-20	99%
21 i więcej	100%

24. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Nowa Emerytura – Twój plan emerytalny - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
3	10%
4	20%
5	30%
6	40%
7	55%
8	70%
9	85%
10	95%
11-20	99%
21 i więcej	100%

25. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres opłacania umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
3	10%
4	20%
5	30%

6	40%
7	55%
8	70%
9	85%
10	95%
11-20	99%
21 i więcej	100%

26. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Nowa Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.:

Okres opłacania umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
3	10%
4	20%
5	30%
6	40%
7	55%
8	70%
9	85%
10	95%
11-20	99%
21 i więcej	100%

27. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Nowa Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
3	10%
4	20%
5	30%
6	40%
7	55%
8	70%
9	85%
10	95%
11-20	99%
21 i więcej	100%

28. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ M”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres trwania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
2	52%
3	76%
4	88%
5	94%
6 i więcej	100%

29. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „MetLife Invest - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 14 kwietnia 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
2	10%
3	20%
4	40%
5	55%
6	65%
7	70%
8	75%
9	85%
10	90%
11 i więcej	100%

30. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „MetLife Invest - - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
2	10%
3	20%
4	40%
5	55%
6	65%
7	70%
8	75%
9	85%
10	90%
11 i więcej	100%

31. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „MetLife Invest Plus – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V1 oraz ubezpieczeniem od następstw NW – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 14 kwietnia 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
2	10%
3	20%
4	40%
5	55%
6	65%
7	70%
8	75%
9	85%
10	90%
11 i więcej	100%

32. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „MetLife Invest Plus – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V1 oraz ubezpieczeniem od następstw NW – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
2	10%
3	20%
4	40%
5	55%
6	65%
7	70%
8	75%
9	85%
10	90%
11 i więcej	100%

33. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „MetLife Invest Premium – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V2 oraz ubezpieczeniem od następstw NW – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 14 kwietnia 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
2	10%
3	20%
4	40%
5	55%
6	65%
7	70%
8	75%
9	85%
10	90%
11 i więcej	100%

34. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „MetLife Invest Premium – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V2 oraz ubezpieczeniem od następstw NW – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
2	10%
3	20%
4	40%
5	55%
6	65%
7	70%
8	75%
9	85%
10	90%
11 i więcej	100%

35. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* Wariant X1 stosowaną do wzorca pn. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 3 lutego 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	35%
3	50%
4	60%
5	70%
6	80%
7	85%
8	90%
9	95%
10	97%
11 i więcej	100%

36. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* Wariant X1 stosowaną do wzorca pn. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.,

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	35%
3	50%

4	60%
5	70%
6	80%
7	85%
8	90%
9	95%
10	97%
11 i więcej	100%

37. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* Wariant X2 stosowaną do wzorca pn. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 3 lutego 2014 r.:

Okres trwania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
1	55%
2	65%
3	70%
4	80%
5	90%
6	95%
7 i więcej	100%

38. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* Wariant X2 stosowaną do wzorca pn. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.:

Okres trwania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
1	55%
2	65%
3	70%
4	80%
5	90%
6	95%
7 i więcej	100%

Jednocześnie Prezes Urzędu ustalił, że w trakcie obowiązywania umów zawartych według wskazanych wzorców konsumenci są obciążani przez MetLife różnego rodzaju opłatami (m.in. opłatą stałą, tzw. alokacją, opłatą administracyjną, opłatą związaną ze zmianą ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego i opłatą za zarządzanie).

Prezes Urzędu ma możliwość piętnowania naruszania przez przedsiębiorców dobrych obyczajów w postępowaniu administracyjnym w oparciu o art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 253, poz. 1503 ze zm.), zgodnie z którym *zakazane jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi*

obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta. Wskazany przepis zawiera klauzulę generalną, która podlega konkretyzacji i indywidualizacji w określonym stanie faktycznym. Prezes Urzędu ma możliwość – w oparciu o art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów – uznania za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania przedsiębiorcy, które narusza dobre obyczaje.

Prezes Urzędu zważył, że mechanizm stosowania przez MetLife tzw. wskaźników wykupu ma za zadanie pokryć wyliczone przez zakład ubezpieczeń koszty ryzyka rezygnacji przez klientów z umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Ryzyko to wiąże się z koniecznością pokrycia kosztów zawarcia umowy ze środków własnych zakładu ubezpieczeń. W ten sposób zakład ubezpieczeń przenosi na konsumentów ryzyko prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. W stosunkach z konsumentami jest to niedopuszczalne tym bardziej w tych sytuacjach, gdy konsument ponosi także ryzyko inwestycji dokonywanych przez przedsiębiorcę, w tym tzw. ryzyko strategiczne, czyli ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.

Tak ukształtowane relacje umowne rażąco godzą w dobre obyczaje i godzą w uczciwą konkurencję na rynku usług finansowych. Konsument „związany” z zakładem ubezpieczeń umową, której nie może natychmiastowo rozwiązać bez ponoszenia strat finansowych zmuszony jest do ponoszenia skutków warunków umów zawartych przez towarzystwa ubezpieczeniowe z agentami ubezpieczeniowymi, jak i złych wyników finansowych funduszu. Stosowanie tzw. wskaźników wykupu w praktyce pozbawia zatem konsumentów możliwości swobodnego dysponowania środkami i jednocześnie utrudnia im inwestowanie w inne instrumenty finansowe, które w określonych okolicznościach mogłyby okazać się korzystniejsze. Mechanizm tzw. wskaźników wykupu może także wpływać na obniżenie efektywności działania zakładu ubezpieczeń. Zakład ubezpieczeń ma zagwarantowane stałe zyski z tytułu obsługi umowy mimo, że nie ponosi żadnego ryzyka związanego z umową i jednocześnie poprzez mechanizm wskaźników wykupu faktycznie pozbawia konsumenta możliwości wcześniejszej rezygnacji z umowy nawet, jeśli umowę wykonuje nierzetelnie.

Pod pojęciem dobrych obyczajów mieści się zachowanie przedsiębiorcy zorientowane na pozyskiwanie klientów jakością, ceną i innymi pożądanymi przez nich cechami oferowanych towarów lub usług oraz rzetelne traktowanie partnerów umów. W ocenie Prezesa Urzędu naruszenie dobrych obyczajów może przejawiać się w nieuczciwym sposobie na „zatrzymanie” konsumenta i dążeniu do utrzymania zawartej umowy wyłącznie za pomocą swoistej sankcji ekonomicznej, a nie np. poprzez atrakcyjność oferowanych produktów. Poprzez zastosowanie wskazanych powyżej postanowień konsument może albo kontynuować ubezpieczenie i płacić składki pomimo, że tego nie chce albo zrezygnować z ubezpieczenia i utracić znaczną część zgromadzonych środków. *De facto* więc skutek zastosowania ww. postanowień konsument może być pozbawiony faktycznej możliwości rozwiązania umowy.

Prezes Urzędu zwraca jednocześnie uwagę, że potwierdzeniem jego stanowiska o naruszaniu przez MetLife dobrych obyczajów jest orzecznictwo sądów powszechnych w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, w których to sprawach sądy badają naruszanie dobrych obyczajów poprzez stosowanie przez przedsiębiorców określonych postanowień wzorców umowy.

I tak, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 grudnia 2013 r., sygn. I CSK 149/13 stwierdził, iż „*postanowienie ogólnych warunków umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, przewidujące, że w razie wypowiedzenia umowy przez ubezpieczającego przed upływem 10 lat od daty zawarcia umowy, ubezpieczyciel pobiera opłatę likwidacyjną powodującą utratę wszystkich lub znacznej części zgromadzonych na rachunku ubezpieczającego środków finansowych, rażąco narusza interesy konsumenta i stanowi niedozwolone postanowienie umowne w świetle art. 385¹ zdanie 1 k.c.*”. Z kolei Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 14 maja 2010 r., sygn. akt VI ACa 1175/09 stwierdził, iż postanowienie zastrzegające opłatę likwidacyjną narusza zarówno dobre obyczaje poprzez sankcjonowanie „*przejęcia przez ubezpieczyciela całości wykupionych środków w całkowitym oderwaniu od skali poniesionych przez ten podmiot wydatków*”, jak i rażąco narusza interes konsumenta, gdyż „*prowadzi do uzyskiwania przez ubezpieczyciela pewnych korzyści kosztem ubezpieczonego zwłaszcza wtedy, gdy ten ostatni zgromadzi na swoim rachunku osobistym aktywa o znacznej wartości*”.

Również w indywidualnych sporach sądy powszechne nie uznają prawa zakładów ubezpieczeń do pobierania opłaty likwidacyjnej. Przykładem może być wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie Wydział XXV Cywilny z dnia 7 kwietnia 2014 r., sygn. XXV C1699/12, w którym sąd wskazał, że „*nie stanowi też dostatecznego usprawiedliwienia dla stosowania tak rygorystycznego automatyzmu okoliczność, że umowy ubezpieczenia na życie mają ze swej natury długoterminowy charakter*” oraz podkreślił, że pobieranie opłat likwidacyjnych w celu pokrycia kosztów akwizycji produktu rażąco narusza dobre obyczaje i godzi w interesy konsumentów.

W tym stanie rzeczy postanowiono, jak na wstępie.

Na postanowienie niniejsze zażalenie nie służy.

*Z upoważnienia
Prezesa
Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Z-ca Dyrektora Delegatury*

Andrzej Kędzia